

**De Amerikaanse zwaardschede *Ensis directus* (Conrad, 1843)
in Nederland**

Th. W. DE BOER

Mounewei 41, 9063 JL Molenend

& R. H. DE BRUYNE

Bilderdijkkade 91, 1053 VL Amsterdam

In 1979 werd *Ensis directus* (Conrad, 1843), een soort die oorspronkelijk voorkomt langs de oostkust van Noord-Amerika, tussen Labrador en North Carolina, voor het eerst in Europa (Duitse Bocht) vastgesteld. In 1982 werden van Borkum tot Zuid-Jutland schelpen van deze soort gevonden (Von Cosel et al., 1982, zie ook aldaar voor kenmerken, enz.).

De eerste vondst in Nederland werd gedaan op 1.VIII.1982 op Schiermonnikoog (Th.W. de Boer leg.). Inmiddels kennen we de soort van drie Nederlandse Waddeneilanden (achter de data de aantallen doubletten): Schiermonnikoog (1.VIII.1982 - 2, 26.II.1983 - 10, 15.X.1983 - 6, 21.X.1983 - 170, waarvan één met vleesresten: Th. W. de Boer leg.), Ameland (24/30.VIII.1983 - ca. 400: R.H. de Bruyne leg.), Terschelling (10.VIII.1983 - 2, 12.VIII.1983 - 1: H.H. Dijkstra leg.). Fig. 1 toont een linker- en rechterklep van Ameland.

SUMMARY

The American jackknife clam *Ensis directus* (Conrad) is for the first time recorded from three Dutch North Sea islands (Wadden Sea). The first European records are from the adjoining areas of Germany and Denmark (1979).

LITERATUUR

COSEL, R. VON, J. DOERJES & Y. MUEHLENHARDT-SIEGEL, 1982. Die amerikanische Schwertmuschel *Ensis directus* (Conrad) in der Deutschen Bucht. 1. Zoogeographie und Taxonomie im Vergleich mit den einheimischen Schwertmuschel Arten. - *Senckenberg. marit.* 14: 147-173.

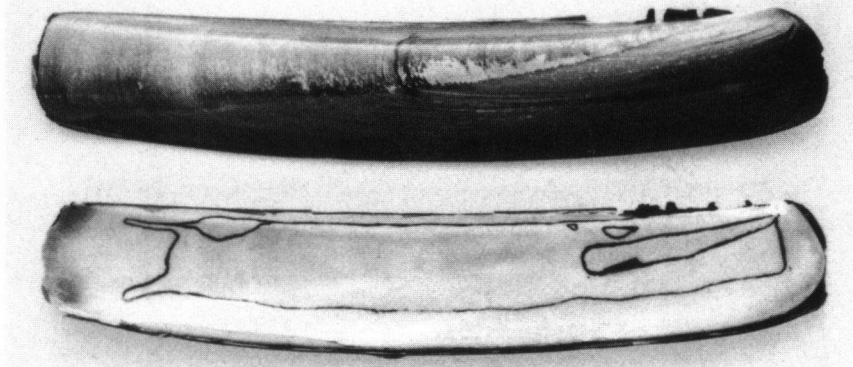

Fig. 1. *Ensis directus* (Conrad), rechterklep (boven) en linkerklep met geaccentueerde mantellijn en spierindrucksels, lengte 12,4 cm, Ameland, VIII.1983 (foto R.G. Moolenbeek, collectie Zoologisch Museum, Amsterdam)